

Nauka i pasja
kluczem do sukcesu

KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW

Materiały konferencyjne
z XII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

“NAUKA I PASJA KLUCZEM DO SUKCESU”

11 CZERWCA 2021 ROKU

Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania
z siedzibą w Rzeszowie

Spis treści

EKONOMIA, FINANSE I ZARZĄDZANIE Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Bariery w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych na przykładzie PGNiG Technologie S.A. - wyniki badań	0
Kiedy roboty rozdają pieniądze - droga od deep learning do dochodu podstawowego	1
Ocena procesu szkoleniowego w PGNiG Technologie w świetle badań empirycznych	2

NAUKI MEDYCZNE I ZDROWIE Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Dieta ketogeniczna jako panaceum XXI wieku?.....	0
Proces cytrulinacji białek w ostrych zaburzeniach immunologicznych	1
Rola fitoterapii w medycynie integracyjnej (CAM) na przykładzie wybranych rodzajów z rodziny <i>Ericaceae</i>	2
Ocena właściwości sensorycznych, fizykochemicznych i reologicznych kremów kosmetycznych, z ekstraktem z komórek macierzystych z jabłoni (INCI Malus Domestice Steem Cell) i hydrolatem z opuncji figowej.....	3
Ocena właściwości sensorycznych, fizykochemicznych i reologicznych żel - kremów z ekstraktem z drożdży piwnych i hydrolatem z melisy przeznaczonych do skóry trądzikowej.	4
Wpływ ekstraktu z ziaren zielonej kawy na indukowane promieniowaniem UVA zmiany poziomu metaloproteinaz macierzy pozakomórkowej w fibroblastach skóry	5
Problematyka otyłości i jej leczenie	6
Właściwości przeciwnowotworowe metabolitów wtórnych syntetyzowanych przez grzyby.....	7

PRAWO, POLITYKA I BEZPIECZEŃSTWO Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Klasyfikacja i rodzaje stanów nadzwyczajnych w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	0
Zarządzanie bezpieczeństwem w firmie produkcyjno-handlowo-usługowej.....	1
Bezzałogowe statki powietrzne a bezpieczeństwo	2

DZIENNIKARSTWO I NOWE MEDIA / WSZYSTKIE WYMIARY CYFRYZACJI .. Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Digital mass media support for opinion leaders in Ukraine	0
Jakość informacji w polskiej przestrzeni medialnej, na podstawie wybranych analiz Fact Checkingowych.	1
Trendy w rozwoju prasy sportowej w XXI wieku: konceptualizacja sportu jako religii na łamach ukraińskich mediów	2

EKONOMIA, FINANSE I ZARZĄDZANIE

Nauka i pasja
kluczem do sukcesu

Bariery w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych na przykładzie PGNiG Technologie S.A. - wyniki badań

Patrycja Bober¹, Marlena Łapka², Kinga Uliasz³

¹ *Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie*

² *Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie*

³ *Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie*

Opiekun merytoryczny: dr Liliana Mierzwińska

Celem wypowiedzi jest rozpoznanie i analiza barier w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych na przykładzie przedsiębiorstwa PGNiG Technologie S.A. Badanie dotyczyło próby identyfikacji czynników i warunków, które wpływają na kształtowanie się barier w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami z punktu widzenia osoby obciążonej niepełnosprawnościami. Wystąpienie zawiera wyniki badań ankietowych (kwestionariusz ankietowy udostępniony on-line), na podstawie których sformułowano rodzaj i zakres tematyki przemówienia. Czynnikiem utrudniającym podjęcie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne, który został najczęściej razy wskazany przez uczestników badania jest fakt, iż pracodawcy mają zbyt wysokie wymagania w stosunku do osób z dysfunkcjami. Ponadto według respondentów przystosowanie stanowiska do osoby niepełnosprawnej to wymóg, który musi zostać spełniony, aby osoba z niepełnosprawnościami podjęła decyzję o zatrudnieniu w danym miejscu pracy. Z przeprowadzonego badania ankietowego wynika, że pracownicy przedsiębiorstwa PGNiG Technologie S.A. zakwalifikowali do warunków kształtujących bariery w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami takie czynniki, jak: zbyt wysokie wymagania pracodawców, brak odpowiednich ofert pracy, brak wymaganego doświadczenia zawodowego, złe doświadczenia pracodawcy oraz brak odpowiedniego wykształcenia.

Słowa klucze: *bariera, niepełnosprawność, zatrudnieni, pracownik, pracodawca*

Kiedy roboty rozdają pieniądze - droga od deep learning do dochodu podstawowego

Alan Golec¹

¹Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Opiekun merytoryczny: dr hab. Magdalena Mikołajczyk, prof. UP²

²Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Automatyzacja pracy jest potencjalnie jednym z największych zagrożeń dla pracowników ludzkich na świecie. Raporty pokazują, że w latach 30. XXI w. w Polsce, ponad 30 procent istniejących miejsc pracy może zostać zautomatyzowanych. W wielu grach (np. w szachach czy w Go), technologia głębokiego uczenia sieci neuronowych (deep learning) prześcignęła ludzkich graczy o rzędy skuteczności. Automatyzacja procesów z użyciem systemów sztucznej inteligencji może w przyszłości przekroczyć wydajność i kreatywność, które są wymagane w większości prac wykonywanych obecnie przez ludzi. Jednak nawet najlepsze algorytmy do gier nie zniechęciły ludzi do grania w nie. Analogicznie, sztuczna inteligencja nie musi zniechęcać ludzi do pracy. Praca związana z wolontariatem, z opieką nad ludźmi czy zwierzętami, uprawianiem sztuki, czy edukacją (by wymienić tylko kilka jej rodzajów), są nadal wysoce “ludzkimi” sposobami uprawiania działalności zawodowej. Jednak tego typu praca nie musi być finansowo opłacalna, żeby zostać uznaną za służącą społeczeństwu - wolontariusze w schroniskach dla zwierząt nie są wynagradzani, a jednak ich praca wytwarza niemierzalny “dochód społeczny”. Analiza dyskursu naukowego wskazuje, że opodatkowanie robotów i wprowadzenie dochodu podstawowego mogą stwarzać szansę rozwoju tego typu form zatrudnienia. Wykonywanie pracy wyłącznie dlatego, że ma ona sens dla jej wykonawców czy społeczności, jest potencjalnie możliwe, wymaga jednak strukturalnych zmian systemowych.

Słowa kluczowe: *Deep learning, dochód podstawowy, rynek pracy, sztuczna inteligencja*

Ocena procesu szkoleniowego w PGNiG Technologie w świetle badań empirycznych

Marlena Łapka¹, Kinga Uliasz²

¹*Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie*

²*Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie*

Opiekun merytoryczny: dr Liliana Mierzwińska

Celem wystąpienia było zaprezentowanie procesu szkoleniowego w przedsiębiorstwie PGNiG Technologie. W pracy zawarto zagadnienia dotyczące pojęcia szkoleń oraz przedstawiono poszczególne wyniki badań empirycznych, które zostały przeprowadzone za pomocą internetowego kwestionariusza ankiety. Badanie zostało zrealizowane wśród kadry pracowniczej przedsiębiorstwa PGNiG Technologie i dotyczyło m.in. liczby szkoleń, w których wzięli udział ankietowani w ostatnim roku, oceny przydatności nabytych umiejętności po szkoleniu, jak i również oceny wzrostu wiedzy po ostatnim szkoleniu. Z przeprowadzonych badań wynika, że osoby zatrudnione w PGNiG Technologie S.A. korzystnie oceniają system szkoleń. Większość badanej próby wystawiła oceny dobre i bardzo dobre osobom prowadzącym szkolenie, zaś forma przekazu była dla nich przystępna i zrozumiała. Pracownicy dzięki odbytym szkoleniom zauważyli u siebie wzrost wiedzy i umiejętności, które ocenili jako przydatne oraz potwierdzili zgodność tematyki szkolenia z zawodowymi obowiązkami. Prawidłowo przeprowadzony proces szkoleniowy przyczynia się do wzrostu zaangażowania pracowników w działania firmy oraz umożliwia przedsiębiorstwu konkurencyjność na rynku.

Słowa kluczowe: szkolenie, proces szkoleniowy, kapitał ludzki

NAUKI MEDYCZNE I ZDROWIE

Nauka i pasja
kluczem do sukcesu

Dieta ketogeniczna jako panaceum XXI wieku?

Marta Biesiekierska¹, Aneta Balcerczyk¹

¹*Katedra Biofizyki Molekularnej, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki, Pomorska 141/143, 90-236 Łódź*

Rosnące zainteresowanie zdrowym stylem życia rozumianym jako dbałość o aktywność fizyczną, higienę snu, unikanie stresu, a przede wszystkim zbilansowaną dietę, doprowadziło do powstania wielu różnych systemów żywieniowych. Obecnie dużo uwagi poświęca się diecie ketogenicznej, czyli diecie wysokotłuszczowej i niskowęglowodanowej zarazem, której pozytywne skutki w wielu stanach patologicznych zrodziły pytania, czy przejście organizmu w stan ketozy może być swego rodzaju panaceum. Jednym z najczęściej dyskutowanych potencjalnych zastosowań tej diety jest terapia antynowotworowa.

Komórki nowotworowe do swojego wzrostu wykorzystują zwiększone ilości glukozy, jednocześnie utrzymując glikolizę na wyższym poziomie w porównaniu do komórek prawidłowych. Obserwacja ta zrodziła pytanie, czy jest możliwość wyeliminowania glukozy z diety pacjentów poprzez wykorzystanie alternatywnego źródła energii – ciał ketonowych. Jednak w 2018 roku opublikowano przegląd badań dotyczących diety ketogenicznej w leczeniu nowotworów, z których nie wynika jednoznacznie, by ten sposób żywienia miał jednogłośnie rekomendację ze strony klinicystów.

Niniejsza praca stanowi przedstawienie ostatnich doniesień naukowych na temat potencjalnej roli diety ketogenicznej w przeciwdziałaniu chorobom, a także leczeniu zaburzeń metabolicznych, układu sercowo-naczyniowego i nerwowego oraz nowotworów.

Słowa kluczowe: *dieta ketogeniczna, ciała ketonowe, ketoza*

Praca finansowana z środków przyznanych w ramach projektu HARMONIA NCN 2018/30/M/NZ3/00682.

Proces cytrulinacji białek w ostrych zaburzeniach immunologicznych

Oskar Ciesielski^{1, 2}, Aneta Balcerczyk¹

¹ Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedra Biofizyki Molekularnej, Pomorska 141/143 90-236, Łódź

² Uniwersytet Łódzki, Szkoła Doktorska BioMedChem Uniwersytetu Łódzkiego i Instytutów Polskiej Akademii Nauk w Łodzi

Cytrulinacja, inaczej zwana deminacją, jest jedną z potranslacyjnych modyfikacji białek. Proces ten przeprowadzany jest przez rodzinę enzymów peptydyloarininodeiminaz (PAD), polega na konwersji argininy do cytruliny. Ostatek badania wskazuje na istotną rolę cytrulinacji w utrzymaniu prawidłowego funkcjonowania komórki. Mimo to, nagromadzenie cytrulinacji prowadzić może do wystąpienia wielu stanów patologicznych.

W wyniku modyfikacji epitopów tolerancja immunologiczna na cytrulinowane białka, może zostać utracona co wywołuje odpowiedź autoimmunologiczną. Układ immunologiczny reaguje na te zmiany wytwarzając przeciwciała przeciwko cytrulinowanym białkom (ACPA). Patologiczna rola cytrulinacji została dotychczas najlepiej opisana w przypadku reumatoidalnego zapalenia stawów, enzymy PAD deiminują wiele białek które stanowią cel dla ACPA wywołując ostry stan zapalny. Cytrulinacja histonów odgrywa ważną rolę w regulacji ekspresji genów oraz może przyczyniać się do rozwoju nowotworów. Zwiększony poziom cytrulinacji histonu 3 podczas sepsy, wiązany jest z zaburzeniem funkcjonowania śródbłonna. Inne choroby o podłożu immunologicznym w których rozwój zaangażowany jest proces cytrulinacji białek to m.in.: łuszczyca, stwardnienie rozsiane, paradontoza.

Wystąpienie stanowi przegląd doniesień na temat roli procesu cytrulinacji w rozwoju zaburzeń układu immunologicznego.

Słowa kluczowe: cytrulinacja, modyfikacje białek, układ immunologiczny

Praca finansowana z środków przyznanych w ramach programu MNiSW Diamentowy Grant B1911000000992100, umowa nr 0189/DIA/2019/48

Rola fitoterapii w medycynie integracyjnej (CAM) na przykładzie wybranych rodzajów z rodziny *Ericaceae*

Angelika Maria Gomolińska¹

¹Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Medycyna integracyjna łączy w sobie zarówno medycynę komplementarną, jak i alternatywną, stąd jej anglojęzyczny skrót CAM – complementary and alternative medicine. Dodatkowo obejmuje zakresem terminu także praktyki zaczerpnięte z medycyny tradycyjnej (konwencjonalnej). Korzenie CAM sięgają czasów starożytnych, wiążąc się z szeregiem receptur lecznictwa naturalnego i systemów medycyny ludowej, w tym ziołolecznictwa. To od miejsc, w których sprzedawano w starożytności zioła i inne komponenty naturalne, swoją nazwę wzięły współczesne apteki (*apotheka*).

Na świecie jest aktualnie ponad 2500 gatunków roślin leczniczych. Charakteryzują się one zawartością substancji aktywnych, wykazujących pozytywny impakt w terapiach i profilaktyce wielu chorób, także chorób przewlekłych i cywilizacyjnych. Fitoterapia to nie tylko résumé teorii i doświadczeń zgromadzonych od wieków, ale także poszukiwania nowych rozwiązań w lecznictwie, bazujących np. na informacjach etnofarmakologicznych. Aktualnie prężnie powraca się do systemów wdrażających fitoterapię i fitofarmakologię w leczenie, chociażby z uwagi na niski wskaźnik działań niepożądanych.

Wiele gatunków roślin, niegdyś sownie eksploatowanych na surowce medyczne, na przestrzeni lat zostało zapomnianych pod kątem swoich dobroczynnych działań prozdrowotnych. Jedną z takich rodzin jest *Ericaceae* (wrzosowate), której wiele rodzajów wykazuje wysokie zastosowanie w medycynie naturalnej.

Słowa kluczowe: medycyna integracyjna (CAM), fitoterapia, medycyna ludowa, wrzosowate

Ocena właściwości sensorycznych, fizykochemicznych i reologicznych kremów kosmetycznych, z ekstraktem z komórek macierzystych z jabłoni (INCI *Malus Domestice Steem Cell*) i hydrolatem z opuncji figowej

Gabriela Iwaniec², Aleksandra Czubak², Klara Żelazowska², Urszula Oczkowska², Ewelina Rostkowska³, Ewa Poleszak¹

¹ *Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej i Społecznej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

² *Studenckie Koło Naukowe działające przy Katedrze i Zakładzie Farmacji Stosowanej i Społecznej*

³ *Gabinet Kosmetyczny Claire Beauty, Lublin*

Opiekun merytoryczny: dr n. farm. Katarzyna Wojciechowska¹

Sposoby pielęgnacji skóry dojrzałej są od dawna przedmiotem badań wielu kosmetologów. Ciągłe rozwijający się przemysł kosmetyczny dostarcza coraz to nowszych składników o potencjalnym działaniu antyaging. Są to m. in. nowoczesne ekstrakty roślinne takie jak ekstrakt z komórek macierzystych, ekstrakt z korzenia tarczycy bajkalskiej, resweratrol, olej i hydrolat z opuncji figowej. Składniki te często wchodzi w skład kosmetyków ekskluzywnych i oceniane są przez kobiety, jako bardzo skuteczne.

Celem pracy było sporządzenie 4 kremów kosmetycznych o potencjalnym działaniu antyaging. Formulacje zostały sporządzone z wykorzystaniem mieszaniny delikatnych emulgatorów o wypadkowej wartości HLB równej 9.87. Formulacje jako składniki czynne zawierały ekstrakt z komórek macierzystych z jabłoni domowej (INCI *Malus Domestice Steem Cell*) i hydrolat z opuncji figowej. Otrzymane formulacje zostały poddane ocenie sensorycznej oraz dodatkowej analizie fizykochemicznej. Badania reologiczne takie jak analiza płynięcia, badanie tiksotropii, badanie rozsmarowalności, pH, poślizgu oraz analiza mikroskopowa pozwoliła wskazać preparat o najlepszych właściwościach użytkowych.

Słowa kluczowe: *kremy antyaging, analiza sensoryczna, badania fizykochemiczne*

Ocena właściwości sensorycznych, fizykochemicznych i reologicznych żel - kremów z ekstraktem z drożdży piwnych i hydrolatem z melisy przeznaczonych do skóry trądzikowej.

Weronika Cieślak², Magdalena Kamola², Magdalena Renkas², Karolina Podkul², Aleksandra Rosińska², Weronika Denis², Anna Sokołowska³, Ewa Poleszak¹

¹ *Katedra i Zakład Farmacji Stosowanej i Społecznej, Uniwersytet Medyczny w Lublinie*

² *Studenckie Koło Naukowe działające przy Katedrze i Zakładzie Farmacji Stosowanej i Społecznej*

³ *Zakład Kosmetologii i Medycyny Estetycznej*

Opiekun merytoryczny: dr n. farm. Katarzyna Wojciechowska¹

Sposoby pielęgnacji skóry trądzikowej są od dawna przedmiotem badań wielu kosmetologów. Dobór odpowiednich kosmetyków w przypadku cery trądzikowej wymaga znajomości działania poszczególnych składników czynnych tworzących formułę. Składniki w takich formułach powinny być tak dobrane, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie gruczołów łojowych, nawilżyć skórę oraz ograniczyć wzrost drobnoustrojów. Celem pracy było sporządzenie 4 formuły kosmetycznych, będących delikatną formułą kremu na podłożu żelowym. Sporządzone kremy różniły się między sobą tylko stężeniem środka żelującego. Otrzymane formuły zostały poddane ocenie sensorycznej oraz dodatkowej analizie fizykochemicznej. Badania reologiczne takie jak analiza płynięcia, badanie tiksotropii, badanie rozsmarowalności, pH, poślizgu oraz analiza mikroskopowa pozwoliła wskazać preparat o najlepszych właściwościach użytkowych.

Słowa kluczowe: *trądzik, żel - krem, analiza sensoryczna, badania fizykochemiczne*

Wpływ ekstraktu z ziaren zielonej kawy na indukowane promieniowaniem UVA zmiany poziomu metaloproteinaz macierzy pozakomórkowej w fibroblastach skóry

Paulina Machała¹

¹ Katedra Biochemii Ogólnej, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki, ul. Pomorska 141/143,90-236, Łódź; e-mail: paulina.machala@edu.uni.lodz.pl

Opiekun merytoryczny: dr hab. Halina Małgorzata Żbikowska

Ekstrakt z zielonych ziaren kawy znajduje zastosowanie jako suplement diety. Związki polifenolowe zawarte w ziarnach kawy wykazują złożone działanie biologiczne m.in. przeciwutleniające, przeciwdrobnoustrojowe, przeciwzapalne. Ekstrakt jest bogatym źródłem przeciwutleniaczy, które mogą przyczyniać się do zapobiegania chorobom związanym ze stresem oksydacyjnym.

Zwiększona wewnątrzkomórkowa produkcja reaktywnych form tlenu w komórkach skóry prowadzi do utlenienia cząsteczek ważnych biologicznie, utworzenia szkodliwych fotoproduktów oraz aktywacji cytokin. Stres oksydacyjny przyczynia się do nadprodukcji metaloproteinaz macierzy zewnątrzkomórkowej (MMPs) prowadząc do nadmiernej degradacji kolagenu. Uszkodzenia włókien kolagenu i elastyny dają efekt starzejącej się skóry.

Celem badań była ocena działania ekstraktu z ziaren zielonej kawy (*Coffea arabica*) na stężenie trzech metaloproteinaz, MMP-1, MMP-3 oraz MMP-9 produkowanych w ludzkich fibroblastach skóry linii Hs68 po naświetleniu promieniowaniem UVA (8 J/cm²). Poziom MMPs oznaczano z wykorzystaniem testu immunoenzymatycznego (Human ELISA Kit, FineTest) zgodnie z procedurą producenta.

Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, iż ekstrakt istotnie zmniejsza produkcję wybranych metaloproteinaz w fibroblastach Hs68 poddanych działaniu promieniowania UVA w odniesieniu do kontroli. Właściwości fotoprotekcyjne pozwalają na ochronę przed uszkodzeniami skóry wywołanymi promieniowaniem UV.

Słowa kluczowe: metaloproteinazy macierzy zewnątrzkomórkowej, stres oksydacyjny, reaktywne formy tlenu, fotoprotekcja

Problematyka otyłości i jej leczenie

Ewelina Szczepanowska¹

¹Uniwersytet Technologiczno – Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, SKN „Nowoczesne Pielęgniarstwo”

Cel pracy: Celem niniejszej pracy jest przeanalizowanie problematyki otyłości i jej leczenia.

Materiał i metody: W pracy zastosowano metodę analizy dokumentacji. Narzędziem badawczym były artykuły naukowe.

Wnioski: W związku z pandemią COVID-19 zauważa się jeden z wielu poważnych problemów, a jest nim kwestia leczenia otyłości. Nowa, nieznana dotąd sytuacja i związany z tym stres spowodować może pojawienie się otyłości lub nasilenie już rozpoznanej. Do czynników wpływających na pojawienie się otyłości zaliczyć można: czynniki biologiczne, psychologiczne i środowiskowe. Wśród metod leczenia wyróżnia się: leczenie dietą, leczenie chirurgiczne czy farmakoterapię. Najnowsze doniesienia obrazują jak istotnym problemem jest otyłość bowiem generuje ona ogromne koszty związane ze świadczeniem opieki zdrowotnej.

Słowa kluczowe: otyłość, opieka zdrowotna, pandemia

Właściwości przeciwnowotworowe metabolitów wtórnych syntetyzowanych przez grzyby

Piotr Ostrowski¹, Jakub Chalimoniuk¹, Gabriela Michta¹, Kamila-Rybczyńska Tkaczyk²

¹- SKN Analityków Środowiska, Wydział Agrobiotechnologii, Katedra Mikrobiologii Środowiskowej,
Leszczyńskiego 7, 20-069 Lublin, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

²- Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Wydział Agrobiotechnologii, Katedra Mikrobiologii Środowiskowej,
Leszczyńskiego 7, 20-069 Lublin

Opiekun merytoryczny: dr inż. Kamila Rybczyńska-Tkaczyk

Leczenie chorób nowotworowych jest obecnie jednym z największych wyzwań dla medycyny. Wzrost zachorowań wpływa na poszukiwanie nowych związków wykazujących działanie protekcyjne oraz cytostatyczne. W ostatnich latach wzrosło zainteresowanie badaniami *in vivo* i *in vitro* dotyczącymi naturalnych związków o właściwościach przeciwnowotworowych syntetyzowanych przez grzyby.

Celem pracy było zaprezentowanie potencjału terapeutycznego metabolitów grzybów w terapiach nowotworowych, ze szczególnym uwzględnieniem *Lentinus edodes*, *Ganoderma lucidus* oraz *Inonotus obliquus*. Metabolity *Inonotus obliquus*, posiadają przede wszystkim właściwości przeciwnowotworowe, ponadto wykazują zdolności do ochrony DNA przed stresem oksydacyjnym, działanie przeciwzapalne i antynocycetywne. Związki te są stosowane w medycynie ludowej Chantów jako naturalne środki przeciwnowotworowe oraz w leczeniu chorób serca, wątroby, żołądka i gruźlicy. Popularny w krajach azjatyckich *Ganoderma lucidum* wykorzystywany jest do promowania zdrowia i długowieczności. Badania wykazały, że związki tego grzyba hamują aktywne czynniki transkrypcyjne jądrowego czynnika kappa B (NF- κ B) i AP-1. Metabolity *Lentinus edodes* - najpopularniejszego grzyba świata wykazują właściwości przeciwnowotworowe, przeciwbakteryjne i przeciwwirusowe, ponadto hamują agregację komórek krwi oraz są obniżają poziom cholesterolu we krwi. Dlatego stosowany jest w terapiach przeciwnowotworowych, cukrzycy, zapaleniach wątroby czy AIDS.

Słowa kluczowe: nowotwór, wtórne metabolity grzybów

PRAWO, POLITYKA I BEZPIECZEŃSTWO

Nauka i pasja
kluczem do sukcesu

Klasyfikacja i rodzaje stanów nadzwyczajnych w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Natalia Chrzczonowska¹

¹*Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży*

Opiekun merytoryczny: dr Ewa Jakubiak - adiunkt w Katedrze Nauk Prawnych Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży

Klasyfikacja stanów nadzwyczajnych jasno obrazuje ich rodzaj i podział. Można zauważyć, że trzy stany nadzwyczajne, tj. stan wojenny, stan wyjątkowy czy stan klęski żywiołowej rządzą się swoimi prawami i rozwijają się poprzez działanie różnych czynników. Każdy z nich ma przypisane indywidualne przyczyny powstania, lecz to co je łączy, to sposób działania władz i to jak dbają o całe państwo, podczas gdy na terytorium pojawiają się sytuacje niekiedy nie do opanowania przez pojedyncze jednostki. Stan nadzwyczajny jako szczególny reżim prawny, prowadzi nas do praw jakie zawarte są w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dzięki nim mamy świadomość, że państwo polskie jest zobowiązane do stosowania kilku zasad.

Stan nadzwyczajny może zostać wprowadzony tylko na podstawie ustawy i w drodze rozporządzenia, które podlega dodatkowemu podaniu do publicznej wiadomości, co świadczy o zasadzie praworządności, która wskazuje, że organy, różnego typu podmioty i instytucje oraz obywatele w państwie muszą działać wyłącznie na podstawie obowiązującego prawa i zgodnie z nim. Wszelkie podjęte decyzje, które powstały w wyniku wprowadzenia stanu nadzwyczajnego muszą odpowiadać stopniowi zagrożenia co wiąże się z zasadą proporcjonalności, która poprzez swoją myśl przewodnią nakazuje organom państwowym użycie tylko takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu, który służy społeczeństwu, jak najmniejszym kosztem dla jednostek kraju.

Słowa kluczowe: *stan nadzwyczajny, zagrożenie, wolność, obywatel, bezpieczeństwo*

Zarządzanie bezpieczeństwem w firmie produkcyjno-handlowo-usługowej

Karolina Drygaś¹, Katarzyna Jucha¹

¹*Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie*

Opiekun merytoryczny: dr hab. Łukasz Furman, prof. KPU

Artykuł przedstawia zarządzanie bezpieczeństwem w firmie produkcyjno-handlowo-usługowej. Głównym celem artykułu była analiza zagrożeń możliwych do wystąpienia w przedsiębiorstwie oraz określenie działań niwelujących ryzyko ich wystąpienia. Podstawowym źródłem danych była strategia przedsiębiorstwa produkcyjno-handlowo-usługowego oraz analiza literatury w badanej dyscyplinie. W opracowaniu ujęto zagadnienia związane z uwarunkowaniami firmy, a także wartościami podlegającymi ochronie, wśród których wyszczególnione zostały: ochrona relacji z klientami, dostawcami materiałów i pracownikami, a także sposoby i umiejętności kierowania, pojazdy, urządzenia, maszyny, prowadzenie dokumentacji firmy oraz wizerunek firmy. W głównej części artykułu opracowany został katalog zagrożeń oraz opis procesów bezpieczeństwa. Przedstawiono spodziewane rezultaty wynikające z podjętych przeciwdziałań zagrożeniom. Dokonano analizy i projekcji oceny skuteczności podejmowanych przeciwdziałań, która przedstawia poziom efektywności działań przedsiębiorstwa w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom dla wartości podlegających ochronie.

Słowa kluczowe: *zarządzanie bezpieczeństwem, wartości, katalog zagrożeń*

Bezzałogowe statki powietrzne a bezpieczeństwo

dr inż. Rafał Parczewski¹

¹*Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie*

Bezzałogowe statki powietrzne (drony) pełnią bardzo ważną funkcję w całym systemie bezpieczeństwa państwa. Niesamowity rozwój technologiczny bezzałogowych statków powietrznych przyczynił się do ich zastosowania w wielu gałęziach gospodarki. Drony wykorzystywane są zarówno w sferze cywilnej jak i wojskowej. Zastosowanie bezzałogowych platform latających do wspomagania akcji poszukiwawczo-ratowniczych, jest coraz bardziej popularne. Wiele instytucji państwowych używa bezzałogowych statków powietrznych do realizacji swoich ustawowych zadań służbowych. Powyższe świadczy tylko o ogromnym zaufaniu i niezawodności tych latających obiektów.

Słowa kluczowe: *bezzałogowe statki powietrzne, bezpieczeństwo, akcja poszukiwawczo – ratownicza*

**DZIENNIKARSTWO
I NOWE MEDIA
WSZYSTKIE WYMIARY
CYFRYZACJI**

**JOURNALISM
AND NEW MEDIA
ALL DIMENSIONS
OF DIGITAL
TRANSFORMATION**

Nauka i pasja
kluczem do sukcesu

Digital mass media support for opinion leaders in Ukraine

Illia Afanasiev¹

¹Associate Professor of the Department of Advertising and Public Relations at the Institute of Journalism, Borys Grinchenko Kyiv University (Ukraine)

The report describes the main causes and structures of digital mass media activities in providing support for opinion leaders in Ukraine. Many figures provided by the All-Ukrainian Advertising Coalition, as well as numerous other sources, including the data from SimilarWeb rankings and the Kantar rankings, are analysed and presented in the report.

Recipients' payments for the access to the information were almost absent in the Internet Ukrainian media in the 2010s, unlike in print media in the 2000s. The loss was compensated by two instruments, including the use of opinion leaders: Internet influencers, bloggers. Six media, the leading digital media in Ukraine in 2020, are identified with the help of the author's methodology and presented. Three main formats of the support, that were used by these media for opinion leaders, are described. The majority of these media were the branches of powerful traditional media. They used synergistically these resources to promote their social media accounts and web channels. These media cooperated with Internet opinion leaders. The situation stimulated many independent bloggers to become dependent on media magnates.

Consolidation of many communities' efforts toward the development of the transparency and impartiality of international social media platforms, in parallel with the propaganda of crowdfunding for independent bloggers, as well as ostracism for corrupt authors, could limit tycoon's usage of digital instruments.

Keywords: *opinion leaders, digital mass media, electronic media, social media, bloggers.*

Jakość informacji w polskiej przestrzeni medialnej, na podstawie wybranych analiz Fact Checkingowych.

Michał Pietrzak¹

¹Uniwersytet Opolski

Opiekun merytoryczny: prof. dr hab. Wiesława Piątkowska-Stepaniak

Zaprezentowana treść odnosi się do badań nad jakością informacji medialnej w polskiej przestrzeni medialnej na wybranych przykładach analiz Fact Checkingowych. Prezentacja jest odpowiedzią na zjawisko dezinformacji i manipulacji w polskich mediach tradycyjnych oraz internetowych. Autor dzieli swoje wystąpienie na 5 części. W pierwszej odnosi się do definicji informacji sensu stricte, powołując się na dyscyplinę naukową jaką jest teoria informacji. W ten sposób buduje ramy informacji medialnej. W kolejnej części omawia pokrótce pole badawcze, jakim są media masowe. Następnie prezentuje rodzaje zniekształceń informacji w przestrzeni medialnej. By zobrazować jakość informacji w polskiej przestrzeni medialnej, autor prezentuje trzy przypadki wypowiedzi polityków w mediach masowych. Analizy tych wypowiedzi zostały stworzone przez pierwszą oficjalną organizację Fakt-Checkingową w Polsce – Demagog.org – do której autor należy. Na podstawie badań wypowiedzi polityków w polskich mediach od stycznia do dnia 10 czerwca 2021 roku, wykazano, że 49% wypowiedzi zostało uznano za prawdę, natomiast 51% wypowiedzi posiadały informację o niskiej jakości, czyli były nieweryfikowalne (8%), zmanipulowane (20%) oraz fałszywe (23%). Tym samym badania wykazują niską wartość informacji w polskiej przestrzeni medialnej. Autor na oficjalnych przykładach ukazuje problematykę dezinformacji w naszej codziennej przestrzeni medialnej.

Słowa kluczowe: *informacja, dezinformacja, fakt checking, manipulacja*

Trendy w rozwoju prasy sportowej w XXI wieku: konceptualizacja sportu jako religii na łamach ukraińskich mediów

Julia Sazonova¹

¹ Wydział Dziennikarstwa, Czarnomorski Uniwersytet Narodowy im. Petra Mohyły (Mikołajów, Ukraina)

O trafności badania decyduje fakt, że sport odgrywa ważną rolę w społeczeństwie jako zjawisko społeczno-kulturowe, pojawia się w mediach jako sposób wyznania, pełniący identyczne funkcje jak religia - w sporcie zdarzają się pielgrzymki kibiców do różnych miast w celu odwiedzenia ulubionego klubu lub spotkania zawodnika oraz śpiewanie na stadionach jako element uwielbienia. W badaniu wykorzystano metodę selekcji i systematyzacji materiału (do wyboru tekstów do analizy), metodę hermeneutyczną (do interpretacji dynamiki przemian denotacji «sportu» jako religii w mediach ukraińskich), analizę dyskursu (w celu identyfikacji związku tekstów sportowych z intencjami społeczno-kulturowymi nadawcy i wpływem na świadomość odbiorcy).

Wyniki badań: przeprowadzana została analiza konceptualizacji sportu jako religii na łamach ukraińskich mediów sportowych XXI wieku; określone zostały sposoby i tryby konstruowania obrazu sportu jako religii (kult człowieka) w świadomości masowej; na przykładzie analizy tekstów publikacji ukraińskich magazynów sportowych «Dynamo» i «Football Style» pokazano, że sportowcy są przedstawiani jako idole, utożsamiani z bóstwem zarówno w grze, jak i zewnętrznych cechach fizycznych, kultywuje się ich zarówno werbalnie (poprzez czynniki językowe, w szczególności porównania, metafory, epitety) jak i poprzez parametry wizualne (wykorzystanie fotomontażu i fotokolażu).

Wnioski paradygmat sportu jako religii we współczesnych środkach masowego przekazu staje się coraz częstszy, w materiałach sportowych aktywnie konstruowany jest w umyśle czytelnika obraz sportowca (przede wszystkim piłkarza) jako bóstwa, «ikony sportu». Upowszechnianie koncepcji sportu jako religii jest ważnym zadaniem mediów, gdyż odwraca uwagę odbiorców od świeckich problemów, łagodzi wewnętrzne napięcia i niepokoje, rekompensuje monotonię codzienności, działa sanogenicznie na czytelnika, naśladując zachowania i cechy charakteru sportowca.

Słowa kluczowe: *konceptcja, prasa sportowa, sport, religia.*